

Nr 719

Av fru Sundberg m. fl., i anledning av *Kungl. Maj:ts framställning om anslag till Trafiksäkerhetsforskning.*

(Lika lydande med motion nr 626 i Första kammaren)

I sina petita för beskattningsåret 1969/70 har statens trafiksäkerhetsråd begärt en ökning av sitt anslag »Trafiksäkerhetsforskning» med 1 486 000 kronor till ett totalbelopp av 3 994 000 kronor. Av den begärda ökningen belöper 1 119 000 kronor på rådets forskningsverksamhet.

I årets statsverksproposition har man föreslagit riksdagen en höjning av rådets anslag med 492 000 kronor. Största delen av denna höjning sammanhänger med de nya reglerna för redovisning inom det egna anslagets ram av t. ex. sociala utgifter och lokalhyror. Den minsta delen av den föreslagna anslagsökningen avser resurserna för själva forskningsverksamheten. I stället för begärd höjning med 1 119 000 kronor skulle trafiksäkerhetsrådet få en höjning med bara 125 000 kronor, vilket i realiteten är praktiskt taget detsamma som ingen höjning alls.

Vi vet alla, att trafiksäkerhetsforskningen har kommit i gång sent i vårt land och att trafiksäkerhetsrådet, som är det centrala organet för sådan forskning, genom åren haft mycket små resurser.

Ökningen av rådets forskningsmedel år från år har varit mycket blygsam, dock med undantag för några av de senaste åren.

För innevarande budgetår, 1968/69, står till rådets förfogande för forskning 2 211 000 kronor. Detta belopp förslår inte till att fortsätta eller igångsätta forskningsprojekt i den omfattning, som avsetts i trafiksäkerhetsrådets forskningsplan för samma budgetår. Åtskilliga värdefulla projekt blir således fördröjda och andra kan inte igångsättas på grund av medelsbrist.

Om departementschefens förslag i årets statsverksproposition om anslag till trafiksäkerhetsrådet skulle bifallas av riksdagen, blir konsekvenserna för rådet beträffande den egna och den av rådet understödda forskningsverksamheten högst prekära. Kraftiga nedskärningar måste göras till stort men för verksamheten.

Vi har studerat rådets plan för forskning under budgetåret 1969/70, som finns intagen i petita för samma tidsperiod. Vi har då funnit, att

samtliga där upptagna projekt är viktiga och betydelsefulla för att vidga vårt vetande om orsakerna till trafikolyckorna och för att få fram reella förslag till trafiksäkerhetsfrämjande åtgärder.

Vid studiet av den nämnda planen har vi fäst vår uppmärksamhet särskilt på följande projekt, som skulle drabbas om kommunikationsministerns förslag skulle godkännas. Om rådets planer beträffande dessa projekt skulle följas erfordras en höjning av rådets anslag — utöver nu föreliggande förslag — med belopp, som redovisas under varje projekt.

Intensivstudier

Tidigare år har sådana studier företagits av olyckor, som inträffat utanför tätbebyggelse i Uppsala län. Dessa studier skall utvidgas och i första hand avse en detaljanalys av cykel- och mopedolyckor på ett riksomfattande material. Vidare skall detaljerade studier av fotgängarolyckor utanför tätbebyggelse genomföras. Kostnaderna beräknas till 300 000 kr. (1968/69 250 000 kr.)

Erforderlig ökning 50 000: —

Tillbudsanalys

En trafikolycka orsakas vanligen av en mängd samverkande faktorer. Ett olyckstillbud innehåller nästan alla de faktorer, som leder till olycka. För varje svår olycka beräknas det inträffa 30 lindriga olyckor och 300 tillbud. Data från tillbud kan således avsevärt utöka informationen beträffande en viss olyckstyp och även förbättra kunskaperna om uppkomstmekanismen. För metodstudier och tillämpning på en olyckstyp av tillbudsanalys beräknas 40 000 kr. (1968/69 — kr.)

Erforderligt belopp 40 000: —

Operationsanalys och systemanalys

Genom systemanalytiska studier kan man få underlag för bedömning av olika åtgärders inverkan på de kostnader som samhället förorsakas dels genom trafikolyckorna, dels genom kapacitetsförändringar uttryckt bland annat i transporttider. Vidare är det betydelsefullt att studera felfunktionerna i dagens trafik i avsikt att uppskatta svårigheten — och därmed kostnaderna — att reducera förekomsten av sådana fel. Denna verksamhet beräknas kosta 30 000 kr. (1968/69 — kr.)

Erforderligt belopp 30 000: —

Trafikantbeteenden

Del föreligger ett avsevvärt behov av kunskaper om trafikanters beteenden i specifika trafiksituationer, såsom gåendes uppträdande vid övergångsställen, bilisters beteende vid kökörning, bilisters beteende vid filbyte i tätortstrafik etc. Kunskap av detta slag kompletterar olycksstatistiken och ger anvisningar om utformning av åtgärder för minskning av olycksriskerna. Kostnaderna för dessa undersökningar beräknas till 150 000 kr. (1968/69 45 000 kr.)

Erforderlig ökning 105 000: ---

Prestationsgränser och övrig karakteristik för trafikanten under onormala betingelser, d. v. s. under inverkan av trötthet, sjukdom, medicin, alkohol, affekt etc. 100 000 kr. (1968/69 39 000 kr.)

Erforderlig ökning 61 000: ---

Till detta sistnämnda projektområde kommer, enligt vad vi hos rådet erfarit, nyligen aktualiserade studier av personligheter av olika slag, vilka vanligtvis är predisponerade att nyttja eller utsätta sig för dessa medel eller situationer. D. v. s. studier av metoder för urval, terapi, etc. av så kallade olycksfåglar.

Erforderligt belopp 50 000: ---

Den påbörjade försöksverksamheten i fem tätorter vad gäller trafiksanering skall fortsätta och omfatta analys av olyckor, trafik och miljö, fortsatt utarbetande av saneringsförslag samt uppföljningsstudier av vidtagna åtgärder. Kostnaderna härför beräknas till 275 000 kr. (1968/69 211 000 kr.)

Erforderlig höjning 64 000: ---

Total summa 400 000: ---

De samhällsekonomiska kostnaderna för trafikolyckorna på våra vägar och gator uppgår nu enligt trafiksäkerhetsrådets beräkningar till 2 000 miljoner kronor. Till detta väldiga belopp skall också läggas de lidanden och sorger som följer i olyckornas spår, men som inte kan uppskattas i pengar. I dag satsar staten inte på långt när en procent av det belopp, som trafikolyckorna samhällsekonomiskt uppgår till, på direkt trafiksäkerhetsarbete. Den av oss föreslagna höjningen skulle emellertid ändå betyda mycket i detta sammanhang.

Med stöd av vad ovan anförts hemställas,

att riksdagen måtte besluta att till Trafiksäkerhetsforsk-

ning för budgetåret 1969/70 anvisa ett i förhållande till departementschefens förslag med 400 000 kronor förhöjt reservationsanslag av 3 400 000 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen.

Stockholm den 28 januari 1969

Ingrid Sundberg (m)

Britt Mogård (m)

Astrid Kristensson (m)

Anders Björck (m)

Alf Wennerfors (m)

Per Petersson (m)

i Nässjö

i Gäddvik
